

Inventari de barraques de pedra seca al terme de Montblanc

Manel Martínez i Garcia

Datació de la construcció de les barraques al terme de Montblanc

Segurament la hipòtesi més encertada és la que dataria entre 1850 i 1900 la construcció d'una bona part de les barraques del terme de Montblanc, no totes, ja que segurament n'hi deu haver d'anteriors donat que aquesta tècnica de construcció ve ja de molts anys enrere. El perquè de datar la major part de les barraques en els darrers 50 anys del segle XIX ve donat pel fet que fou en aquest període quan es posaren la major part de les terres en cultiu coincidint amb la gran expansió de la vinya anomenada "febre d'or". La prova d'aquesta expansió del conreu la trobem en la gran diferència de jornals conreats entre les dades conegudes del segon quart del segle XVIII (1725-1750) i les de l'emmirallament de 1858, on podem apreciar com augmenta el conreu de la vinya i disminueixen els jornals de terra no conreada. Aquestes dades són fins l'any 1858, però l'expansió dels conreus encara ha de continuar fins el 1893 quan aparegué la fil·loxera, arribant a uns extrems màxims on tota terra era aprofitada incloses antigues terres comunals com el Camp

Magre. Moltes d'aquestes terres més pobres i de difícil accés foren les primeres en ser abandonades amb l'arribada de la fil·loxera i per tant els primers llocs on el bosc tornà a ressorgir ocultant les barraques, especialment les de marge.

A partir del nou segle és molt probable que ja no es construís cap més barraca o alguna de molt puntual.

De totes les barraques inventariades només una hi té gravat l'any (1877) com a data de construcció de la barraca, es tracta d'una d'inventariada a la partida del Ferradot a prop del mas de la Sabatera.

Característiques i tipologies diferenciables entre barraques

Una vegada estudiades totes les barraques inventariades han sorgit moltes característiques i tipologies diferenciadores entre elles, ja que és ben cert que no n'hi ha dues d'iguals.

La primera diferència entre les barraques inventariades al terme municipal de Montblanc la trobem clarament entre les barraques de marge (construïdes dins del marge) i la resta de barraques aixecades des de terra si bé moltes d'aquestes aprofiten el desnivell del terreny o marges per ser construïdes.

També podem trobar-nos amb algunes que aprofiten alguna roca del terreny. De les barraques que no estan construïdes dins d'un marge hem de mencionar dos casos de barraques amb dos cossos o sales i un altre de molt singular de dues barraques adossades per la part del darrere si bé les obres del TGV van ensorrar-les.

Hi ha un altre grup de construccions que podem diferenciar dels anteriors, és el dels aixoplucs, petits habitacles on hi cap tot just una persona, la majoria dels quals no tenen portal. Per regla general la construcció és molt primitiva, aprofita roques i marges, molt pocs tenen volta de pedra i el més habitual és que la roca faci de sostre o com a molt tingui una o més lloses per cobrir l'aixopluc.

Barraca a la partida del Ferradot (fotos de l'autor)

